

dintre două state este așezată exact în mijlocul unei case; fapt care face ca o parte din aceasta să rămână în posesia respectivei familii, în vreme ce la cealaltă parte să se poată ajunge doar cu ajutorul pașaportului. O seamă de grăniceri - personaje bizare, îmbrăcate și machiate excentric - apărând de peste tot (unul chiar prin acoperiș, asemeni lui Moș Crăciun, dar fără să aibă figura blajină a acestuia) stau de veghe ca nu cumva legile și ordinea să fie încălcate. Membrii familiei, pe care la început i-a amuzat gândul de a deveni vajnicii proprietari ai unei... granițe, ba au mai și sperat să aibă unele avantaje de pe urma afacerii, se simt din ce în ce mai agresați de toți intrușii care se perindă prin casa lor cu diferite treburi... de stat. În asemenea conjunctură, fiecare reacțio-

nează altfel, ajungându-se la o ne-maipomenită harababură. Spiritul piesei își găsește pe deplin relevanță în cadrul scenografic, construit cu multă imaginație, din puține elemente. De un alb pur, dulapul, ușa, masa, closetul sunt toate puternic înclinate într-o parte. Stau să se scufunde. Păcat numai că nu toți (și mai ales nu permanent) actorii au știut să se folosească de simbolistica obiectelor. De pildă, cei doi diplomați (Tudor Smoleanu și Radu Claudiu Sandu) dau valoare la început fiecărui element din decor, dar pe parcursul reprezentației uită să mai facă acest lucru. Mai mult, dacă Ina Andriucă (Nevasta), Ileana Surdu (Mama) și, pe alocuri, Adrian Ancuța (Tata), Mirela Bucur Pal și Camelia Paraschiv (Grănicerii) au optat pentru un joc suprealist,

foarte sugestiv, materializat prin gesturi ample, adesea dezarticulate (de marionete prost mănuite), disproporționate în raport cu situațiile, precum și prin rostirea replicilor în diverse registre vocale, taman personajul principal (Soțul) a fost interpretat de Nelu Roman într-un stil profund realist. Totuși, oricât de curios ar părea, acest melanj nu a dăunat întregului, dimpotrivă, i-a conferit o anume straniețe. Grav a fost doar faptul că, atunci când unul dintre eroi „și-a făcut numărul”, ceilalți au stat cuminți „pe margine” așteptând să le vină și lor rândul. Este evident faptul că Szabó K. István a gândit îndelung acest spectacol; rezultatul poate fi socotit pe deplin mulțumitor.

Marinela Tepuș

Un spectacol de autor

La Teatrul de Stat din Arad, o tânără regizoare, conștientă de respectul datorat textului dramatic, este, în același timp, fascinată de posibilitatea de a se elibera de forma scrisă, de a da noi sensuri actului scenic, în care se exprimă imaginația ei creatoare. Liana Didilescu este autoarea unui joc cu imagini și cuvinte, sunete și lumini, în urma căruia se naște spectacolul, ce se vrea o metaforă a existenței și a artei. Ea nu pornește de la o poveste deja scrisă, cu personaje ce au un destin bine conturat, ci creează una. Construiește o situație dramatică pe care o îmbracă apoi cu vorbe, muzică și culoare. Pentru aceasta împrumută cuvinte de la Shakespeare (Hamlet și Regele Lear), acorduri din Bach (Patimile după Matei) și efecte cromatice de la Pieter Bruegel cel Bătrân (Cerșetorii). Pentru demersul ei regizoral rămân însă importante cuvântul și expresia scenică. Cu atât mai mult cu cât cele patru personaje ce prind viață sunt... actori. Mai bine zis, foști actori, încarcerați într-o realitate mizeră, deprimantă: niște cerșetori, fiecare având „tomberonul lui”. Posibilitatea evadării este anulată. Le rămâne doar refugiul în lumea iluzorie a rolurilor jucate cândva. Spațiul scenic, cel mai adesea nud, este însuflețit de fervoarea jocului actoricesc. Agitați, fără astâmpăr, cei patru caută în permanență o ieșire... Aleargă și se lovesc de pereți invizibili; mâini nesigure pipăie ziduri înalte. Momentele de pantomimă, răspătite cu aplauze, sunt cu ade-

FIECARE CU TOMBERONUL LUI, scenariu de Liana Didilescu ● TEATRUL DE STAT din ARAD ● Data reprezentației: 25 noiembrie 2000 ● Regia: Liana Didilescu ● Concepția plastică: Luminița Penișoară ● În distribuție: Alexandru Bairactaru, Bogdan Costea, Costin Gavază, Călin Stanciu.

★★

Foto: Onoritu Felea

vărat reușite. Forța lor sugestivă este întreținută pe toată durata spectacolului de mișcarea stilizată a interpretelor, de mimica expresivă, ce traduce în limbaj non-verbal sentimentul incertitudinii existențiale, dar care mai lasă loc, totuși, unui „poate, mâine...”. Aceste elemente teatrale alcătuiesc, de fapt, spectacolul. Ritmul îi este impus de dialogul scurt, bine punctat. Dar, cel mai adesea, cuvântul e suplinat de muzică, iar

lumina construiește cromatica decorului, tonurile imaginilor. Prin intermediul lor am resimțit, timp de aproape o oră, poezia unui univers dominat de deznădejde. Aflată încă la început de drum, Liana Didilescu a dovedit că înțelege forța pe care o au elementele specifice artei teatrale, dar și că are capacitatea de a le coase laolaltă într-un spectacol unitar.

Alina Mang